

Sygn. akt I UK 450/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania H. K.
przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o prawo do renty rolniczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 21 listopada 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 19 lipca 2017 r. oddalił apelację wnioskodawczynie H. K. od wyroku Sądu Okręgowego w S. III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 grudnia 2016 r. oddalającego jej odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 18 lipca 2016 r. omawiającej przyznania jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

W sprawie tej ustalono, że wnioskodawczynie w dniu 25 maja 2016 r. złożyła wniosek o rentę. W postępowaniu rentowym komisja lekarska orzeczeniem z dnia 13 lipca 2016 r. nie uznała jej za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, w konsekwencji odmówiono przyznania jej wnioskowanego świadczenia. W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji biegli lekarze z zakresu psychiatrii, neurologii i rehabilitacji medycznej, po przeanalizowaniu dokumentacji

medycznej zgromadzonej w aktach sądowych oraz przeprowadzeniu badania wnioskodawczynie, rozpoznali u niej: zwyrodnienie kręgosłupa szyjnego z cechami dyskopatii C5-C6 i C6-C7, zwyrodnienie kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego z dyskopatią L5-S1 oraz dystymię. Biegli sądowi uznali, że stwierdzone u wnioskodawczynie schorzenia i stopień ich nasilenia, jak również aktualny stan psychiczny, nie uzasadniają orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Wnioskodawczynie nie zgodziła się z oceną jej stanu zdrowia dokonaną przez biegłych sądowych, utrzymując, że stwierdzone schorzenia kręgosłupa uniemożliwiają jej swobodne poruszanie się i wykonywanie pracy.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji w kwestii braku całkowitej niezdolności wnioskodawczynie do pracy w gospodarstwie rolnym, który oparł się na wnioskach wynikających ze sporządzonej w sprawie opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu psychiatrii, neurologii i rehabilitacji medycznej. Biegli ci stwierdzili u wnioskodawczynie niewielki stopień ograniczenia ruchów rotacyjnych kręgosłupa szyjnego, ujemne objawy korzeniowe z odcinka szyjnego kręgosłupa, miernie wyrażone objawy korzeniowe z odcinka L-S po lewej, przy jednoczesnym zachowaniu odruchów głębokich kończyn górnych i dolnych oraz czucia powierzchownego i głębokiego bez objawów patologicznych. Również stan psychiczny wnioskodawczynie nie powoduje u niej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Pozostaje ona w pełnej orientacji, z pełnym kontaktem, funkcje intelektualne i pamięciowe ma na należyтым poziomie, tok myślenia o prawidłowym tempie, bez cech rozkojarzenia, jej nastrój jest wyrównany, jest nieco spowolniona, jednak bez objawów psychozy, bez urojeń, bez halucynacji. W świetle powyższych diagnoz medycznych twierdzenia wnioskodawczynie, że nie jest ona w stanie wykonywać pracy w gospodarstwie rolnym Sąd ocenił jako jej subiektywne odczucie. Oznacza to, że aktualnie wnioskodawczynie nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, a zatem nie spełnia wszystkich przesłanek niezbędnych do przyznania jej prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie zarzuciła naruszenie: 1/ art. 21 ust. 1 w związku z art. 21 ust. 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na niedokonaniu

szczególnej wykładni pojęcia pracy w gospodarstwie rolnym, 2/ art. 227 w związku z art. 217 § 2, art. 286 k.p.c. przez błędną wykładnię i niedopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej, bądź innych biegłych specjalizacji bliższych chorobom wnioskodawczyni, w wyniku wadliwej oceny, iż nie jest istotny brak odpowiedzi na tezę Sądu, co spowodowało wadliwe rozstrzygnięcie w sprawie, 3/ art. 233 § 1, art. 236 i 382 k.p.c. przez dokonanie oceny zebranego w prawie materiału dowodowego z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów bez dokładnego rozważenia treści opinii biegłych i złożonych do nich zastrzeżeń a także pominięciu przez Sąd faktu, iż zespół biegłych nie udzielił odpowiedzi na tezę sformułowaną przez Sąd dotyczący uwzględnienia stanu gospodarstwa oraz jego zmechanizowania, a co za tym idzie przyjęcie, że powódka jest zdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania twierdziła, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż „Sąd drugiej instancji przy rozpatrywaniu przedmiotowej sprawy wydał wyrok nieprawidłowy i niezgodny z prawem, gdyż nie zwrócił uwagi na naruszenie przepisów dotyczących braków opinii biegłych nie odpowiadających w żaden sposób na postawioną tezę przez Sąd pierwszej instancji a dotyczącą ustalenia czy schorzenia u odwołującej spowodowały niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, nie uwzględniając stanu gospodarstwa oraz jego zmechanizowania, co skutkowało nieprawidłową oceną stanu zdrowia odwołującej”.

Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...] oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów postępowania według norm prawem przypisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Powołanie się na przesłankę oczywistego naruszenia prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymagałoby wykazania kwalifikowanej postaci takiego wniosku, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, od razu przy wykorzystaniu

podstawowej wiedzy prawniczej oraz bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Oznacza to, że pojęcie „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia podstaw zaskarżenia były ewidentnie zasadne bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanego ustalenia o braku przesłanki całkowitej niezdolności skarżącej do pracy. Takiej kwalifikowanej wady zaskarżone orzeczenie nie zawiera, a w szczególności jego uzasadnienie wyjaśniło należycie podstawę faktyczną i prawną prawidłowego wyrokowania. Chybiony był ogólnikowy i polemiczny wniosek o jej rzekomo oczywistej zasadności, bo taki wniosek i wada kontestowanego wyroku nie są widoczne od razu i bez potrzeby ponownej szczegółowej weryfikacji zebranego i prawidłowego ocenionego materiału dowodowego, z którego *prima facie* wynika brak całkowitej niezdolności do pracy skarżącej, która nie może oczekiwać dopuszczania kolejnych lub uzupełniających opinii biegłych lekarzy sądowych tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1997 r., II UKN 45/97, OSNAPiUS 1998 nr 1, poz. 24). W szczególności skarżąca ograniczyła się do wskazania biegłym, że obszar jej gospodarstwa rolnego wynosi „około 11 ha”, bez jakichkolwiek odniesień „do stanu gospodarstwa oraz jego zmechanizowania”. Także skarga kasacyjna nie nawiązała do jakichkolwiek konkretnych zarzutów dotyczących wymienionych w tezie dowodowej okoliczności, które mogłyby usprawiedliwiać kasacyjny wniosek o rzekomo oczywistej zasadności skargi, która nie poddawała się takiej weryfikacji ze względu na niewskazanie, że ze względu na konkretny obszar i stopień mechanizacji (lub braki w tym zakresie), brak możliwości korzystania z pracy osób bliskich lub domowników, itp., skarżąca z powodu trapiących ją chorób nie może stale ani okresowo wykonywać żadnych prac rolniczych i domowych w rozmiarze wymaganym do normalnego funkcjonowania jej konkretnego gospodarstwa rolnego.

Wymienione braki skargi kasacyjnej dyskwalifikowały kasacyjny wniosek o rzekomo oczywistej zasadności poddanej przedsądowi skargi kasacyjnej, przeto

Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Powyższe oznacza, że dotychczas niewskazane przez skarżącą, ale także przez jej pełnomocnik procesową, ewentualnie nierozważonych istotnych okoliczności dotyczących obszaru i rodzaju oraz rozmiaru prac rolniczych, których według skarżącej nie może ona stale lub okresowo wykonywać w prowadzonym gospodarstwie rolnym o potencjalnie niskim lub niedostatecznym stopniu jego zmechanizowania ze względu na stan zdrowia, może ona zawrzeć, skonkretyzować i sprecyzować tylko w nowym (kolejnym) wniosku rentowym.